

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 14 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 475

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ-
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ. Τὸ πρωτομαγιάτικο στεφάνι.
Μ. Γ. «Φοιτητικὴ Συντροφία».
ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ. Ἐώφρενο τραγούδι.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Ὁ Ποιητὴς καὶ ὁ Κριτικὸς (συνέ-
χεια).
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτικὴ Ἐπιθεώρηση.
ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ. Οἱ κληρικοὶ στὸ θέατρο.
ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ. Μία ἀπάντηση.
Α. ΤΡΑΝΟΣ. Ἐνα φυλλάδιο.
Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Η ΙΛΙΑΔΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΡΙΤΗ — ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΗ

Λάβαμε προχθές τὴν τρίτη ἔκδοση τῆς Ἰλιάδας τοῦ κ. Πάλλη, διαλεχτὰ τυπωμένη καὶ δεμένη στὴν Ἀγγλία. Ὅπως στὴν τελευταία ἔκδοση τῆς Γραφῆς, τὴν προπέρσινη, ἔτσι καὶ στὴν τρίτη ἔκδοση τῆς Ἰλιάδας ὁ κ. Πάλλης ξέφυγε καὶ τοὺς τόνους καὶ τὰ πνέματα — τὰ περιττὰ αὐτὰ μπιχλιμπίδια τοῦ γραφτοῦ μας λόγου, — γιατί μεταχειρίστηκε κάτι καλλιτεχνικὰ κεφαλαῖα ψηφιά, σὰ βυζαντινά, ποὺ δείχνουν τοὺς στίχους σὰ σκαλισμένους πάνου σὲ ἀρχαία πλάκα.

Ἡ ἔκδοση εἶναι στερεότυπη, ἀφιερωμένη καὶ τούτη, ὅπως καὶ ἡ δεύτερη ἔκδοση, «Τοῦ ἑκαουστοῦ μου τοῦ Δασκάλου Ψυχάρη — Ὁ λόγος ὁ σὸς ἢ Ἀλήθεια ἐστίν», καὶ στολίζεται μὲ μιὰ ὁμορφη φωτοτυπία ποὺ μᾶς δείχνει τὸν κ. Πάλλη ὅπως εἶτανε στὰ 1885, τὴ χρονιά, φαίνεται, ποὺ καταπιάστηκε νὰ μεταφράζει τὴν Ἰλιάδα.

Ο ΨΥΧΑΡΗΣ ΣΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Εἶδαμε στὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας «Des inscriptions et belles-lettres» πὺς ὁ Ψυχάρης σὲ δυὸ συνεδρίες τῆς ἀκαδημίας τούτης (24 τοῦ Φεβρουαρίου καὶ 2 τοῦ Μάρτη) διάβασε μιὰν ἀνακοίνωσή του γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ Δάμβδα στὸ Ἑλληνικὸ ἀλφάβητο.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ (*)

Γ.

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ περασμένο φύλλο)

Λέει κάποιον πρόσωπο τοῦ Μέτερλικ σ' ἓνα δραματικὸ τοῦ ἀριστοῦργημα: «Ζητᾶς τὸ γαλάζιο τὸ πουλί, δηλαδὴ τὸ μεγάλο μυστικὸ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς εὐτυχίας.» Τὸ ἴδιο ρώτημα βάζει μὲ τὴ «Σκέψη» τοῦ ὁ ποιητῆς μου: Ποιὸς εἶναι τῆς ζωῆς ὁ ὀδηγητὴς, τῆς ἠθικῆς τὸ παράδειγμα, τὸ μυστήριον τῆς εὐδαιμονίας; Τί σώσει ἡμᾶς; Στὴν ἀνθρώπινη μοῖρα τί βαραίνει περισσότερο, σὰν κάτι πῶς πολὺτιμο; Ἐτσι θὰ ἔθετε τὸ ζήτημα ὁ πεζογράφος, ἔτσι θὰ τὸ πραγματεύεσταν ὁ φιλόσοφος. Ὅμως ὁ ποιητῆς ποὺ εἶναι ὁ **Βλέπων**, καὶ σέρνεται ἀπὸ τὴν δραματικὴν τοῦ μέθης, τὰ παρασταίνει στὴ γλῶσσα τοῦ μετουσιωμένα τάντικείμενα τοῦτα. Καὶ ἡ «Σκέψη» μᾶς προετοιμάζει γιὰ νὰ δεχτοῦμε τὰ «Μεγάλα Ὁράματα» τῆς Ἰλιάδας «Ἀσάλευτης Ζωῆς» γιατί, ὅσο κι ἂν φτάνει ἡ ἔκτασις τῆς «Σκέψεως» ἴσα μὲ κείνα, εἶναι ἡ ἴδια τέχνη τῶν «Ἀλυσιδῶν» καὶ τοῦ «Ἀσκραίου», τῶν παινεμένων κι ἀπὸ τὸν ἐπικριτὴ τοῦ ποιητῆ μου. **Βλέπει** ἓνα πανίερο χέρι, ἔτοιμο γιὰ νὰ βλογήσῃ. Ποιὸς ὁ εὐλογητὸς; Καὶ περνᾶν ἀπὸ μπροστά του οἱ μεγάλες ἀντινομίαι τῆς ζωῆς, τοῦτες ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ Ὁραίου, ἐκεῖνες ἀπὸ τὴ σφαῖρα τοῦ Ἀληθινοῦ, οἱ ἄλλες ἀπὸ τοῦ Ἀγαθοῦ τὴν πλάση. Ποιὰ θὰ εὐλογηθῇ; Καὶ ὅλες εἶναι, ὄχι γυμνὰ ὀνόματα, μὰ εἰκόνες, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ παρασταθοῦνε, ἀπὸ τὸ κοντύλι ἑνὸς ζωγράφου, ἑνὸς Πυθῆ Δὲ Σαδάν, ἑνὸς Γκύζη. Τὰ **θεόμορφα** Φέγγη τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ρυθμοὶ ποὺ **πλέκονται** σὰν ἀραβουργήματα, τὸ Κρίμα ποὺ εἶναι **συνλόκαρδο**, σὰ θεριό, καὶ ἡ **Κακία ἀκάθαρτη** σὰν Ἀρπυια, ἢ Ἀρετὴ **γαληνὴ** σὰν ἀγαλμα φειδιακὸ, ἢ Τέχνη μὲ τοὺς ναοὺς τῆς, ὁ Λόγος μὲ τὰ οὐράνια τόξα του.

Ἀπὸ δῶ τὰ λιγόζωα **λουλούδια** τῆς φύσης κι ἀπὸ κει τὰ **ἀρματα** τὰ θριαμβευτικὰ τῆς Ἰδέας, ποὺ μάχονται γιὰ τὸν ἴδιον τόπον στὴν ἱεραρχία τῶν ὄντων. Τὸ παραστατικὸ καὶ τὸ καθολικὸ, στοιχεῖα τῆς ποίησης τούτης. Ὁ σοφὸς κρούει ὅλες τὶς **πόρτες** τοῦ Ἀπειροῦ. Στέκεται καὶ ρωτᾷ ὅλες τὶς **Σφιγγες**. Στὸ πλάι του ἓνας **στρατιώτης** δὲν κάνει τίποτε.

(*) Κοίταξε ἀριθ. 472, 473 καὶ 474.

μοναχά ύπακούει· δὲν εἶναι πιὸ κοντὰ νὰ λύσῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς Εὐτυχίας; Τὸ φυτὸ ἢ τὸ πουλὶ στέκεται σὲ ψηλότερο σκαλοπάτι στὴ σκάλα τοῦ κόσμου; Ὁ ἐπιστήμονας ἀσφαλισμένα τοποθετεῖ. Ὁ ποιητὴς διστάζει· ξαναψάχνει, σὰν πρωτόδλεφτα, τάντικείμενα, σὰ νὰ τὰ γναντεύῃ γιὰ πρώτη φορὰ μέσα στὴν πρώτη μέρα τῆς δημιουργίας. Ὁ φτερωτὸς ὁ νοῦς, ὁ ὀρθολογιστὴς, ὁ ἀριστοκρατικὸς, ὁ Ἀθηναῖος, ὁ Νιτσιακὸς, — ἢ ὁ ἀστόχαστος, ὁ ζώντας τὴ ζωὴ τοῦ φυτοῦ, ὁ μὲ τὰ ψυχόρμητά του καὶ μόνο, ἕνας μουζίκος, καθὼς θὰ τὸν ἔδαζε πιὸ ἀπάνου, προτιμώντας τον, ἕνας μαθητὴς τοῦ Τολστόη; Παντοῦ ἢ εἰκόνα, ἢ μεταφορὰ, ἢ προσωποποίηση, τὸ σύμβολο, ἢ πλαστικὴ ἔκφραση, συναλλασμένη μὲ τὴ μουσικὴ ἀοριστία, καὶ καμιὰ φράση ποὺ νὰ θυμίζῃ τὴν πεζολογικὴ διατύπωση. (Μὰ καὶ τοῦτο σχετικὰ πάντα κι ὅσο εἶναι μπορετὸ στὸ Λόγος· ὁ Λόγος καὶ στοὺς πιὸ αἰθερόπλαστους στίχους, πάντα, δὲν εἶναι ἤχος· δὲν τοῦ βολεῖ νὰ ξεχάσῃ πὼς γειτονεύουν καὶ συνορεύουν, καί, κατὰ τὴν περίστασι, συναλλάσσονται, μέσα του κρίση καὶ συγκίνηση, ποίηση καὶ πρόζα. Ὁ Νόμος ποὺ εἶν' ὄλος μάτι, ἀγνάντια τοῦ ἕνας τυφλὸς Ἐρωτας. Ἐδῶ ἕνα κρυφὸ μονοπάτι ποὺ κάποιιο τρεμοψάχνουνε, παραπέρα μιὰ πλατύτατη ρούγα γιὰ τὰ στέρεα γοργοπεράσματα. Ἡ Ζωὴ, σὰν ἄρρωστη γυναίκα, ποὺ ὄνειρεύεται μιὰν ἀποθέωσι σ' ἕναν Ὀλυμπο μὲ τὸ θάμα—γάλα ποὺ θὰ τὴ θρέψῃ καὶ θὰ τὴν ἀνεβάσῃ γερὴ στὸν οὐρανὸ τῆς. Κι ἀπάνου ἀπ' ὄλα ἢ Σκέψη, ὄχι πιά τὸ θαμποσύγνεφο στὰ μάτια τοῦ μικροφάνταστου, ἢ ψιλὴ ἔννοια στὸ νοῦ τοῦ πεζοῦ, μὰ ἢ *ὄνειροστέφανη Κόρη* ποὺ πάντα μαλλώνει μὲ μιὰν *αἰμοστάλαχτη ἀντρογύναικα*, ὁ ἄγγελος ποὺ παλαίβει μ' ἕνα γίγαντα. Ὁ ἀνθρωπομορφισμὸς ὁ θεῖος. Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ποὺ σὲ ὄλα δίνει τὴ ζωὴ. Μαζὶ ξεχωρίζουν ἢ δημοτικὴ γλῶσσα, ποιητικὴ, εἰκονογραφικὴ καὶ ἢ τέχνη τοῦ ποιητῆ. Ἡ μυθοπλαστικὴ φροντίδα, τελευταῖος σταθμὸς τῆς ποιητικῆς ἐνέργειας κι αὐτοῦ δείχνεται

Εἶναι ἢ γνώμη μου. Κανένα δὲ θέλω νὰ ὑποχρεώσω νὰ τὴν παραδεχτῆ. Τέτοιο τὸ κοίταμά μου. Σὰς παραδίνω τὸ κλειδί γιὰ νὰ νοίξετε τὸ χτίριο τοῦ ποιητῆ καὶ νὰ μπῆτε μέσα. Ἀπὸ σὰς, βέβαια, κρέμεται πάντα νὰ σκηματίσετε δικὴ σας γνώμη γιὰ τὸν ποιητὴ τοῦτο· μπορεῖ νὰ μὴ σὰς φανῇ ἀξίος νὰ τὸν πάρῃ κανεὶς γιὰ παράδειγμα, μπορεῖ τὰ στοιχεῖα ποὺ σὰς ἀνάφερα νὰ τὰ εὑρετε σὲ ἄλλους ποιητὲς ἐντελέστερα, γοητευτικώτερα· μὰ πρῶτ' ἀνάγκη νὰ τὰ νοιώσετε τὰ στοιχεῖα τοῦτα, γιὰ νὰ ἔχετε δικαίωμα νὰ τὸν κρίνετε, καθὼς θέλετε. Τὸ μέγα πρόβλημα ποὺ θέλουν ὅσοι πιστεύουνε στὴν πρόοδο κι ὅσοι ὄνειρεύονται τὴν παγκόσμια εἰρήνη, καὶ ἢ πίστη τῶν ἄλλων πρὸς τὸ γραμπάλισμα τοῦ κόσμου πίσω καὶ μπροστά, στάχάλαστα μοιρόγραφα τοῦ πόλεμου πατέρα τῶν πάντων, συγκεντρωμένο σὲ δυὸ σύμβολα : *«Κρίνο ἢ ρομφαία θὰ κρατᾶς;»* Καὶ μὲ τὴν τελευταία του στροφή συνοψίζοντας τὴν ἰδέα τοῦ ὁ σκεπτικιστῆ ποιητῆ σὲ μιὰ τελειωτικὴν εἰκόνα, ἐκφράζει — δὲν ἐκφράζει—βλέπει τὴν παντοδυναμία τῆς Σκέψης μέσα στὸ τραβοπάλαμα τῆς *ὄνειροστέφανης Κόρης* μὲ τὴν *αἰμοστάλαχτη Ἀντρογύναικα*,

— τὴν πίστη, τὴν ἐνέργεια, — ἀτελείωτο, καὶ πέρ' ἀκόμ' ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ θάχῃ ρέψῃ. Κ' ἔτσι πλέκεται τὸ τραγούδι τοῦτο, μαζὶ ἀπλωμένο καὶ συγκεντρωμένο, παρουσιάζοντας σὰ μέσα σὲ μιὰ τοιχογραφία πολὺπλευρῆ καὶ μὲ λογιᾶς παράστασι τὴν ἰδια τὴν ἰδέα· στερηφογυρίζοντας τὴν ἰδέα, μὰ πάντα σφηνώνοντας κάθε παράστασι σφιχτὰ καὶ μὲ τὰ σχήματα τῆς ποιητικῆς ἔκφρασι, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ σύντονο κι ἀπὸ τὸ ἔντονο μέσα στὴν πλατυρρημοσύνη· ἕνας πλουσιοθρεμμένος λακωνισμὸς, ἀν ὁ χαρακτηρισμὸς μου ἐπιτρέπεται, σὲ τριάντα ἔξι στίχους, ἐκεῖ ποὺ ὁ πεζογράφος θὰ ἤθελε νὰ ξεδέψῃ πολλὰς πολλὰς σελίδες σὲ δεκάδιπλον ὄγκο, γιὰ νὰ πῆ στὴν πεζὴ φιλοσοφικὴ γλῶσσα τὴν ἰδια ἰδέα.

Στὸ περίφημο τῆς «Καμπάνας» ποίημά του ὁ Σίλλερ λέει : «Ἄς εἶναι φωνὴ ἀπὸ τὰ ὕψη, τὸ στόμα τῆς τὸ μεταλλικὸ ἄς εἶναι ἀποκλειστικὰ ἀφιρωμένο στὰ σοβαρὰ καὶ στὰ αἰώνια.» Μὲ τοὺς στίχους τούτους ὁ Ἐγγελοσ μέσα στὴν «Ποιητικὴ» του χαρακτηρίζει τὴν ποίησι ποὺ ὀνομάζεται φιλοσοφικὴ. Κ' ἐδῶ στέκει νὰ σὰς θυμίσω τὰ λόγια τοῦ μεγάλου τούτου καλολόγου, ἐκεῖ ποὺ ἴσα ἴσα μιλεῖ γιὰ τὰ ποιήματα ἐκεῖνα τοῦ Σίλλερ, ποὺ δὲν εἶναι, λέγει, οὔτε τραγούδια, οὔτε ᾠδές, οὔτε ὕμνοι, οὔτε σονέττα, οὔτε, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία σημασία, ἐλεγείες. Ἡ οὐσία, μέσα στὴν ὑπόθεσι τῶν ἔργων τοῦ εἶδους τούτου, εἶναι ὁ μεγαλονόητος στοχασμὸς. Μὰ ὁ ποιητὴς τοὺς δὲν παρουσιάζεται παρασυρμένος ἀπὸ διθυραμβικὴ ὄρμη, οὔτε στὴν ἐμπνευσὴ του φαίνεται πὼς παλέβει μὲ τὸ μεγαλεῖο ποὺ κλεῖ τὸ θέμα του. Μένει κυρίαρχος ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη στὸ θέμα του, τὸ ἀναπτύσσει ἀπ' ὄλες του τίς ὀψεις, μὲ τὴ δύναμη τοῦ ἴδιου τοῦ ποιητικοῦ στοχασμοῦ· καὶ μὲ καρδιὰ γιομάτη ἀνάτασι, καὶ μὲ ματιὰς ἀπλωσιὰ μεγαλόπρεπη, μὲ δύναμη καὶ γλῶσσας καὶ εἰκόνων ὀρμητικὴ, τὸ ἐκφράζει τὸ θέμα του σὲ ὕψος γεμάτο ὕψος καὶ ἀρμονία, σὲ ρυθμοὺς καὶ σὲ ρίμες, πιὸ πολὺ ἀπλά, μὰ χτυπητά. Ἐτσι μιλεῖ ὁ Ἐγγελοσ γιὰ τὴ φιλοσοφικὴ ποίησι τοῦ Σίλλερ. Καλὰ γνωρίζω πὼς γιὰ πολὺν καιρὸ, κι ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ τοῦ πρωτομέγεθου καὶ ὅσο πάει πιὸ λαμπεροῦ στοὺς ὀρίζοντες ἄστρου τοῦ Γκαίτε, καὶ ἀπὸ τὴν ἀποκλειστικὴ, καθὼς πάντα τυχαίνει, ἐπενέργεια, ὀρισμένων καλολογικῶν ἀρχῶν, ὁ πλανήτης τοῦ εὐγενικοῦ ποιητῆ τῆς «Καμπάνας» εἶχε χλωμιάνει, καὶ κατάντησε μὲ κάποιιο σὰν καταφρονετικὸ τόνο νὰ μνημονεύεται καὶ νὰ παραμερίζεται ὁ σιλλερικὸς λυρισμὸς, σὰ μιὰ πρματέια ἀπὸ παννὶ ρητορικῆς, ὄχι καὶ τόσο φίνας. Μὰ τώρα, ἀπὸ καιρὸ, ἢ ποίησι τοῦ Σίλλερ ἀρχισε νὰ βλέπεται μὲ ἄλλα γυαλιά, καὶ τοῦ πλανήτη ἢ λαμπεράδα νὰ ξανακαθαρίζεται, ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς κριτικῆς πάλε, πού, βέβαια, ξεγράφοντας ἔτσι χοντρικὰ τὸ Σίλλερ, θὰ ἔπρεπε, ἀκολουθώντας τὴ λογικὴ τῆς, νὰ σβύσῃ ἀπὸ τὸ χάρτη τοῦ μεγαλοστόχαστου φιλοσοφικοῦ λυρισμοῦ χαριτόδωρες καὶ δοξασμένες πολιτεῖες μὲ ὀνόματα, σὲ ὄλες ἀνάμεσα, Σέλλεϋ, Οὐγκώ, Λεοπάρδη, Δανούντσου, Σόεμπορν, Μέρεδιθ, Walt Withman, Verhaeren, καὶ ἄλλων. Μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὸ παραστράτισμα. Τὸ ποίημα τῆς «Σκέψης» ποὺ σὰς ἀνάλυσα, σὰς ἀφίνω νὰ κρίνετ'

έσεϊς ἂν εἶναι τῆς ὁμορφιάς τῶν ἔργων ποῦ χαρα-
χτήρισε ὁ Ἐγελος, μιλώντας γιὰ τὴ φιλοσοφικὴ
ποίησι τοῦ Σίλλερ· μὰ ξέρω πὼς εἶναι τῆς ἴδιας
φυλῆς, κι ἂς εἶναι τῆς σειρᾶς ἀπὸ τοῦς «Στίχους σὲ
γνωστὸ ἦχο», βγαλμένους μέσ' ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ποιη-
τῆ κι ἀπὸ τὴν καρδιά του, ὅσο κι ἂ δὲν τὸ ὑποψιά-
ζεται ὁ ἀπρόσεχτος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΞΩΦΡΕΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

L' amour est la joie
la joie est l' amour.....
SHUMANN

..Καὶ γύρω ἡ πλάστρα ἢ Ἄνοιξη, νιὸς πλάθει κόσμους·
[γύρω

κάτι σὰ χᾶδι ἀπλώθηκε καὶ κάτι σάμπως μῦρο...
Κ' οἱ κάμποι μάγια ντύθηκαν. Κι ὀλούθενες ὀμάδι
οἱ Πόθοι φτερουγίζονε...
Κ' ἡ Δήμητρα τὸ πλουμιστὸ ἀπλάνει τῆς μαγνάδι
ἀπὰ στῆς Γῆς τ' ἀπέραντο κρεβάτι τῶν ὀργίων...
Γύρ' ἀγκαλιές παντοῦ θωρεῖς, οὔθε τὸ μάτι πέφτει...
Κι ἀγάπες καθρεφτίζονται στῆς λίμνης τὸν καθρέφτη
παθητικές, ξαδιάντροπες...

Καὶ φλογοκαίγεται ἡ Γῆς, σὰ πυρωμένα τὰ φιλιὰ
ποῦ ἀπὸ τὸ Γῆλιο ἔχει πάρει...
Κι ὀλόθαμπο εἶναι τὸ Φεγγάρι
σάμπως ὄνειροφαντασιά.....

Γύρα κισσοὶ κι ἀγράμπελες λάγνα σφιχταγκαλιάζουν
κορμιά πλατάνων γέρικα. Καὶ λιώνει σὸ λιοπύρι
τῶν μπουμπουκιῶν ἢ παρθενιά...

Κ' οἱ Ἀγάπες μὲ τοὺς Ἐρωτες μέσ' τὶς βραγιές γιορ-
[τάζουν

ξέφαντο πανηγύρι.

Καὶ πέρα — τὰ βοσκόπουλα πετώντας τὴ φλογέρα
θωρᾶνε τοὺς καὶ στέκουν
μὲ λαγγεμένο τὸ κορμί...

Καὶ γύρα τοὺς, τρικυμιστοὺς χορούς, Νεραΐδες πλέκουν..

Καὶ στένουν χαρωπὴ γιορτῆ, οἱ Φαῦνοι κ' οἱ Σατύροι
-στῆς Ἄνοιξης τὸν ἐρχομό, σὸ διάβα τοῦ Χειμώνα-
Καὶ φλάμμουρα καὶ φλάμπουρα, σὸ λάγνο πανηγύρι,
ἢ Παπαρούνα ἢ ἄλικη, κ' ἢ τροφαντῆ Ἀνεμώνα....

..Κι ἀκαρτερᾶν οἱ ὁμορφονιοὶ τὶς κόρες γιὰ ξεφάντωμα
στοὺς λόγγους καὶ σὰ δάσα....

Καὶ τὰ κρεβάτια ἀκαρτερᾶν τὰ πλαστουργὰ γιορτάσα
στρωμένα μὲ ροδόφυλλα....

ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΤΙΚΟ ΣΤΕΦΑΝΙ

Μαραμένο τὸ στεφάνι ποῦ πλέξαμε μαζί. Μα-
ραμένο, μὰ ἡ κρυφὴ μοσκοβολιὰ τῶν τριανταφυλ-
λιῶν ποῦ κόψαμε μπουμπούκια, ζωντανεύει ἀκόμα
καὶ φτάνει ὡς ἐμᾶς σὰ θύμηση δειλῆ, ἔταν ἀγέρας
ἀνεμίζει τὸ στεφάνι, κρεμασμένο σὰ σίδερα τοῦ
μπαλκονιοῦ.

Θυμᾶσαι; Εἴσουν καθισμένος τὸ δειλινὸ ἐκεῖνο
τῆς παραμονῆς τοῦ Μάη, σὲ μιὰ κόκκινη πολυθρό-
να μὲς τὴ μεγάλη κάμαρα τὴ ροδοπάλινη ποῦ ἄ-
νοιγαν τὰ πλατεῖα τῆς παράθουρα σὸ μεγάλο κῆπο
τοῦ ἐξοχικοῦ μου σπιτιοῦ.

Εἶχες ἀκκουμπισμένο τὸ καστανὸ κεφάλι στῆς
πολυθρόνας τὴ ράχη καὶ δὲ μιλοῦσες.

Πόσο βαρεῖα τὰ βλέφαρά σου εἶτανε.

Βαρεῖα κι ὀλόχλωμα σὰν τ' αὐγινά, σὰν τὰ λευ-
κὰ ροδόφυλλα ποῦ κλειοῦνε ἀκόμα μέσα τοὺς ὄνει-
ράτων καημούς.

Καὶ τὰ χέρια σου, τὰ κάτασπρα κι ἀχνότατα
χέρια σου, ξαπλωμένα ἔμεναν ἀπάνω σὸ πορφυρὸ
βελουδο τῶν χειρῶν τῆς πολυθρόνας. Καὶ σὲ κοίτα-
ζα καὶ μὲ κοίταζες κ' εἶταν ἀγέρως γύρω μας βα-
ρὺς καὶ μοσκοβολισμένος εἶτανε ἀπὸ τοῦ περβολιοῦ
τὴν πλατεῖαν ἀνάσα.

Πόσο χλωμὰ ποῦ εἶτανε τὰ χέρια σου καὶ τὰ
μακριὰ τοὺς δάχτυλα στάζανε μόλις σὲ νύχια ἀ-
παλορόδινα. Ὅλο τοὺς τὸ αἷμα σὰ νὰ τὸ ρούφηξε
φαίνονταν τ' ὄρατο βελουδο τὸ πορφυρὸ ποῦ δέχτη-
κε τὸ χᾶδι τοὺς, τ' ὄρατο βελουδο τ' ἀπαλὸ ποῦ ἔ-
γινε ἓνα μαζί τοὺς στὴ γλύκα τ' ἀναγκαλιασμοῦ.

Κ' ἔτσι καθὼς σὲ κοίταζα τὸ δειλινὸ ἐκεῖνο τ'
ἀμίλητο καὶ συλλογισμένο, μ' ἔκανε καὶ πονοῦσα ἡ
χλωμάδα τῶν ξαπλωμένων σου χειρῶν, καὶ ζηλιάρα
ἤθελα νὰ σοῦ φωνάξω νὰ τὰ κρύψης γιὰτὶ ἐνοιωθα
νὰ βαραῖνη ἀπάνου τοὺς ἢ θύμηση τῶ χαϊδιῶνε τοῦ
βελουδοῦ, σὰν πορφυρὸ ἡλιοθασιλεμ, σὰ μόνος ποῦ
ναρκώνει.

Καὶ σηκώθηκα γιὰτὶ ἡ ἀνάσα μου εἶτανε βαρεῖα
κ' εἶταν σασιτισμένος ὁ νοῦς μου.

Καὶ οἰμῶσα τὴ γυαλένια πόρτα ποῦ βγαίνει σὸ
μεγάλο περβόλι, καὶ στάθηκα βουβὴ μ' ἀκκουμπι-
σμένο τὸ μέτωπο πάνου σὸ τζάμι τὸ ψυχρὸ.

Κ' ἤρθες ἀργὰ κι ἀθόρυθα καὶ πονετικὰ κοντά
μου. Καὶ μαζί κατεθήκαμε τὴ σκάλα τὴν πλατεῖα
καὶ περπατήσαμε μαζί σὸν ἀνθισμένο κῆπο.

Εἴμασταν ζωντανοί, εἴμασταν φαντάσματα, ὄνει-
ρευόμασταν, δὲν ξέρω. Σὰ μιὰ ἀνοιξιάτικη πνοὴ διά-
βαινε ἡ Νιότη μου μὲ τ' ἀνάλαφρο φτερὸ τῆς Ἀ-